

13-14.10.2021 r. Praktyczne aspekty projektowania prac geologicznych
i wynikający z nich obowiązek przedkładania informacji geologicznej

Problemy dotyczące projektowania i dokumentowania prac geologicznych w zakresie planowania przestrzennego

mgr Magdalena Piątkowska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Geologia Samorządowa serwis informacyjno – edukacyjny PIG-PIB
w zakresie geologii, górnictwa, ochrony środowiska, administracji i przepisów prawa

13-14.10.2021 r.

Praktyczne aspekty projektowania prac geologicznych
i wynikający z nich obowiązek przedkładania informacji geologicznej

WPROWADZENIE

WYROK NSA z dnia 18.02.2021 r. sygn. akt II OSK 3266/19

NSA: organem właściwym w sprawach uzgadniania projektów decyzji WZ jest marszałek województwa na podstawie art. 161 ust. 1 P.g.g.

Wójt

uzgodnienie

Marszałek
województwa

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Nowelizacja P.g.g.

- ☐ UD 280 w wykazie prac RM
- ☐ Nowy przepis art. 161a P.g.g. regulujący właściwość organów w ramach współdziałania w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego (opiniowanie/ uzgadnianie)
- ☐ przepis przejściowy, do spraw wszczętych i niezakończonych stosuje się przepisy nowe

13-14.10.2021 r. Praktyczne aspekty projektowania prac geologicznych
i wynikający z nich obowiązki przedkładania informacji geologicznej

A G E N D A

1. Zarys systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego
2. Postępowanie w sprawie zatwierdzenia PRG
3. Ujawniania udokumentowanych złóż kopalin w aktach planistycznych

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Geologia Samorządowa serwis informacyjny – edukacyjny PIG-PIB
w zakresie geologii, górnictwa, ochrony środowiska, administracji i przepisów prawa

1. System planowania i zagospodarowania przestrzennego

Władztwo planistyczne gminy

Art. 3. ust. 1 u.p.z.p.

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy (...), w tym uchwalanie **studium** uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz **miejscowych planów** zagospodarowania przestrzennego (...) należy do **zadań własnych gminy**.

1. System planowania i zagospodarowania przestrzennego

Plan miejscowy

miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – zgodnie z art. 4 ust. 1 u.p.z.p. zawiera postanowienia dotyczące:

- ☐ przeznaczenia terenu,
- ☐ rozmieszczenie inwestycji celu publicznego,
- ☐ określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu

Studium

studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Decyzja WZ

decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

2. Postępowanie w sprawie zatwierdzenie PRG

Zakres
opinii ?

Art. 80 ust. 5 P.g.g.

Zatwierdzenie PRG wymaga **opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta)** właściwego ze względu na miejsce wykonywania robót geologicznych, a w PRG wykonywanych w granicach obszarów morskich RP w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż węglowodorów - opinii Prezesa WUG w zakresie technicznych możliwości prowadzenia działalności oraz zapewnienia jej bezpieczeństwa, a także opinii MON i ministra właściwego do spraw rybołówstwa, w zakresie lokalizacji robót geologicznych.

2. Postępowanie w sprawie zatwierdzenie PRG

Zakres opinii

wójta/ burmistrza/ prezydenta miasta do projektu PRG

**Wyrok WSA w Łodzi
z 25.04.2013 r.
sygn. akt III SA/Łd 331/13**

Opinia wójta powinna zawierać stanowisko w aspekcie **zadań gminy**, wiążących się z przedmiotem rozstrzygnięcia sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej

Jeżeli z przepisu nie wynika, jaki jest zakres opinii, to powinna ona zawierać stanowisko w aspekcie **zadań gminy** wiążących się z przedmiotem rozstrzygnięcia

- ☐ Ład przestrzenny,
- ☐ Gospodarka nieruchomościami
- ☐ Ochrona środowiska
- ☐ Gospodarka wodna

2. Postępowanie w sprawie zatwierdzenie PRG

Charakter prawny opinii
wójta/ burmistrza/ prezydenta miasta

Wyrok WSA w Poznaniu z 28.06.2018 r. III SA/Po 216/18

Stan faktyczny:

Wniosek o zatwierdzeniu PRG na wykonanie ujęcia wody podziemnej – awaryjne ujęcie wody dla myjni samoobsługowej. Inwestor posiadał już pozwolenie na budowę myjni.

Wójt - Opinia negatywna: PRG niezgodny z planem miejscowym, który nie przewidywał możliwość budowy własnych ujęć wody, wodociąg jako źródło zaopatrzenia w wodę.

Organ powołał się na zasadę ochrony środowiska/ okoliczność posiadania pozwolenie na budowę – bez znaczenia

- ☐ Opinie **nie mają wiążącego charakteru** dla OAG.
- ☐ W przypadku wydania negatywnej opinii przez organy wykonawcze gmin organ **może wydać decyzję zatwierdzającą projekt.**
- ☐ Jeżeli opinie zawierają postanowienia o zgodności z planem/ studium mają charakter wiążący.

2. Postępowanie w sprawie zatwierdzenie PRG

Art. 80 ust. 5 P.g.g.

Zatwierdzenie PRG wymaga **opinii wójta** (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce wykonywania robót geologicznych (...)

Art. 7 P.g.g.

1. Podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli **nie naruszy** ona **przeznaczenia** nieruchomości określonego w **planie miejscowym** (...).
2. W przypadku braku planu miejscowego podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dopuszczalne tylko wówczas, jeżeli **nie naruszy** ona **sposobu wykorzystywania nieruchomości** ustalonego w **studium** (...)

Art. 80 ust. 7 pkt 2 P.g.g.

Organ administracji geologicznej odmawia zatwierdzenia PRG, jeżeli **nie odpowiada** **wymaganiom prawa**.

Art. 4. ust. 1 u.p.z.p.

Ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz **określenie sposobów zagospodarowania** i warunków zabudowy terenu następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

2. Postępowanie w sprawie zatwierdzenie PRG

Wyrok WSA w Gliwicach z 15.05.2019 r. III SA/GI 7/19

Stan faktyczny:

PRG dla inwestycji polegającej na budowie studni. W postępowaniu inny uczestnik wykazywał, że inwestycja wpłynie na jakość wody w innych ujęciach.

Opinia pozytywna – nie zachodzi niezgodność z planem. Studnie prawidłowo wykonane nie powinny mieć wpływu na jakość wody w innych ujęciach. Nie można wykluczyć wpływu na inne ujęcia, ale to wymaga dodatkowych badań.

WSA oddaliło skargę innego uczestnika postępowania. Inwestycja **nie naruszała postanowień planu**, a twierdzenia o wpływie inwestycji na inne ujęcia wody były gołosłowne. Ocena dotyczyła realizacji robót geologicznych, a nie oceny przyszłego funkcjonowania studni.

Wyrok WSA w Warszawie z 13.02.2019 r. VI SA/Wa 1733/18

Stan faktyczny:

PRG dla budowy ujęcia wód podziemnych dla zespołu budynków handlowych, handlowo-usługowych ... wraz z infrastrukturą techniczną.

Negatywna opinia - plan miejscowy przewiduje zbiorowe zaopatrzenie w wodę z gminnej sieci wodociągowej.

Inwestor odwołał się, wskazując, że wymogi prawa obejmują ustalenia prawa miejscowego tylko w zakresie wskazanym w art. 7 p.g.g., - w kontekście przeznaczenia nieruchomości objętej wnioskiem, (...), co nie oznacza zakazu wykonania ujęć wód podziemnych.

WSA oddalił skargę i podzielił stanowisko organów – **wymogi prawa to również treść planu miejscowego.**

2. Postępowanie w sprawie zatwierdzenie PRG

Wyrok NSA z 28.11.2019 r. II GSK 1094/19

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do rozstrzygnięcia dwóch kwestii tj.

- 1) czy projektowane roboty geologiczne naruszają przeznaczenie nieruchomości ustalone w planie miejscowym ze względu na określoną w nim **zasadę zbiorowego zaopatrzenia w wodę z gminnej sieci wodociągowej**, w oparciu o istniejące i projektowane ujęcia wód w (...),
- 2) stopień związania organów postanowieniami planu miejscowego

NSA:

- ☐ dokonując oceny tylko na podstawie art. 7 ust. 1 P.g.g. - projektowane roboty **nie są sprzeczne z przeznaczeniem nieruchomości** określonym w planie miejscowym,
- ☐ plany miejscowe są aktami prawa miejscowego, dlatego organy nie mogą wydawać rozstrzygnięć sprzecznych z nimi,
- ☐ organy postąpiły prawidłowo, badając wszystkie zapisy planu miejscowego.
- ☐ rozstrzygnięcie zapadło w granicach sprawy administracyjnej – przepisów kształtujących uprawnienie do zatwierdzenia PRG, Sąd nie mógł badać, czy zgodne z prawem było wprowadzenie wymogu korzystania ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

2. Postępowanie w sprawie zatwierdzenie PRG

Studium

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 27 stycznia 2021 r. III SA/Po 330/20

Stan faktyczny:

Wniosek o zatwierdzenie PRG w celu wykonania **ujęcia wód podziemnych** w zasięgu obszaru zasobowego studni wodociągowej z utworów jury/ ryzyko szczyptywanie zasobów studni i obniżenie w niej zwierciadła wody.

Studium: istniejące i projektowane tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej z dopuszczeniem lokalizacji funkcji usługowej.

Negatywna opinia wójta wydana w oparciu o zapisu studium, cz. **Polityka ochrony wód otwartych i podziemnych** - zagrożenia zanieczyszczenia wód otwartych i podziemnych, działania w celu ograniczenia zagrożeń, zwiększenie retencji powierzchniowej i podziemnej poprzez retencję wód w zbiornikach dolinowych oraz zwiększenie lesistości" likwidację strat wody w sieciach wodociągowych, **likwidację studni kopanych w zwodociągowanych miejscowościach** z pozostawieniem niektórych jako awaryjnych źródeł zaopatrzenia w wodę pod warunkiem zabezpieczenia w sposób uniemożliwiający skażenie warstwy wodonośnej.

WSA oddalił skargę, przyznał rację organom, PRG naruszałby zasady ochrony wód wynikające ze Studium.

2. Postępowanie w sprawie zatwierdzenie PRG

Stan faktyczny:

Wniosek o zatwierdzeniu PRG na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża piasku ze żwirem w kat. C1 na terenie kwalifikowanym jako "teren **rolniczy** z rozproszoną zabudową zagrodową" oraz na terenie kwalifikowanym jako "teren **lasów**...".

Opinia negatywna wójta: Wykonanie prac geologicznych jest sprzeczne z przeznaczeniem w studium.

W skardze podniesiono, że organ powinien dokonać oceny, czy wykonanie przewidzianych w PRG robót polegających na wykonaniu odwiertów o szerokości 15 cm za pomocą auta o wadze do 3,5 t. wpłynie na sposób zagospodarowania nieruchomości na cele rolnicze i leśne, otwory zostaną zlikwidowane, Studium nie zabrania prac geologicznych.

Wyrok WSA w Gdańsku z 24.01.2019 r. III SA/Gd 926/18

- ☐ sam **brak naruszenia sposobu wykorzystywania nieruchomości** ustalonego w studium nie obliguje organu do wydania opinii pozytywnej;
- ☐ na gruncie poprzednio obowiązującej P.g.g. (1994) linia orzecznicza - że jedynym kryterium dla uzgodnienia PRG jest zgodność tych robót z ustaleniami planu miejscowego/ studium
- ☐ Sąd podzielił pogląd – skoro studium nie przewiduje możliwości prowadzenia prac geologicznych, prace nie mają związku z działalnością rolniczą oraz leśną, to nie ma możliwości ich przeprowadzenia.

2. Postępowanie w sprawie zatwierdzenie PRG

Stan faktyczny:

Wniosek o zatwierdzeniu PRG na rozpoznanie i udokumentowanie złoża kruszywa naturalnego w kategorii C1. Ważne: na tej samej działce wcześniej została wydana decyzja o zatwierdzeniu PRG oraz udokumentowano złożę piasku /decyzja zatwierdzająca DG z 2012 r.

Opinia negatywna: PRG narusza postanowienia studium, które przewiduje nast. przeznaczenie: działalność gospodarcza typu rzemiosła produkcyjnego, przemysł, bazy, składy, logistyka i usługi komercyjne, obsługa techniczna oraz w części droga powiatowa. Roboty geologiczne polegające na rozpoznaniu i udokumentowaniu złoża kruszywa naturalnego nie mieszczą się w zakresie przeznaczenia rzeczzonej nieruchomości.

W skardze do WSA: m.in. podniesiono okoliczność, że złożę powinno być ujawnione w studium.

Wyrok WSA w Łodzi z 09.06.2021 r. III SA/Łd 352/21

wydając postanowienie w trybie art. 106 k.p.a. organ związany był rygorami procedury administracyjnej (...) wójt nie przeprowadził żadnej analizy, która wskazywałaby, że PRG polegający na wykonaniu 5 otworów rozpoznawczych o głębokości do 10 m ... w jakikolwiek sposób pozostaje w sprzeczności z zapisami studium, podczas prac geologicznych substancja gruntu nie zostanie w znacznym stopniu naruszona, nie można abstrahować od okoliczności, że na gruntach znajduje się już udokumentowane złożę kopalin, z którego jest prowadzona działalność wydobywcza.

WSA uwzględnił skargę – sprawa do ponownego rozpoznania

2. Postępowanie w sprawie zatwierdzenie PRG

Odmowa zatwierdzenia PRG – art. 80 ust. 7 P.g.g.

projektowane roboty
geologiczne
naruszałoby
wymagania ochrony
środowiska

projekt robót
geologicznych
nie odpowiada
wymaganiom prawa

rodzaj i zakres
projektowanych robót
geologicznych oraz
sposób ich wykonania
nie odpowiadają
celowi tych robót

- ☐ Naruszenie art. 7 P.g.g. (nienaruszenie przeznaczenia)
- ☐ Naruszenie prawa miejscowego (**plan miejscowy**)

3. Ujawniania udokumentowanych złóż kopalin w aktach planistycznych

Art. 95. P.g.g.

1. **Udokumentowane złoża kopalin ... w celu ich ochrony** ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, **miejsowych planach zagospodarowania przestrzennego (...).**
2. W terminie do **2 lat** od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej (...) obszar **udokumentowanego złoża kopaliny (...)** **obowiązkowo** wprowadza się do **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.**

Zmiana **studium** – ujawnienie w celu ochrony złoża kopaliny

Zmiana **planu miejscowego** – ujawnienie w celu ochrony złoża kopaliny

Wojewoda:
Zarządzenie zastępcze

3. Ujawniania udokumentowanych złóż kopalin w aktach planistycznych

Art. 72 ust. 1 pkt 2 P.o.ś.

W **studium** oraz w **planie miejscowym** zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w szczególności przez: **uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż.**

Art. 125 P.o.ś.

Złóża kopalin **podlegają ochronie** polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.

Art. 28 ust. 1 u.p.z.p.

Istotne naruszenie **zasad** sporządzania **studium** lub **planu miejscowego**, istotne naruszenie **trybu** ich sporządzania, a także naruszenie właściwości organów w tym zakresie, powodują **nieważność uchwały** rady gminy w całości lub części.

3. Ujawniania udokumentowanych złóż kopalin w aktach planistycznych

Tryb stwierdzenia nieważności uchwały w sprawie studium albo planu miejscowego

Art. 91 ust. 1 u.s.g.

Wojewoda może w terminie **30 dni** od dnia doręczenia uchwały Rady Gminy **stwierdzić nieważność uchwały**, w całości lub w części, jeżeli są sprzeczne z prawem

Art. 91 ust. 3 u.s.g.

Wojewoda, ma prawo w terminie **1 roku** **wnieść skargę do WSA** na uchwałę Rady Gminy, jeżeli w terminie 30 dni sam nie stwierdził jej nieważności we własnym zakresie.

3. Ujawniania udokumentowanych złóż kopalin w aktach planistycznych

Orzeczenia – akty planistyczne muszą uwzględniać zasadę ochrony złóż kopalin

**wyrok NSA z 01.12. 2015 r.,
sygn. akt II OSK 2323/15**

Kształtowanie warunków racjonalnej gospodarki złożami zaczyna się już **na etapie prac poszukiwawczych** i trwa miejscami aż do likwidacji zakładu górniczego włącznie.

**wyrok NSA z 20.05. 2015 r.,
sygn. akt II OSK 394/15**

w art. 125 P.o.ś. ustawodawca wprowadził **ochronę złóż kopalin** niezależnie od tego, czy już podlegają eksploatacji, czy będą eksploatowane w przyszłości.

NSA za zasadny uznał wniosek, że na mocy tego przepisu samo **stwierdzenie istnienia złoża kopalin** generuje obowiązek jej ochrony.

13-14.10.2021 r. Praktyczne aspekty projektowania prac geologicznych
i wynikający z nich obowiązek przedkładania informacji geologicznej

u.p.z.p.

ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U. z 2021 r. poz. 741, z późn. zm.)

P.g.g.

ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1420)

P.o.ś.

ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219, z późn. zm.)

u.s.g.

ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1272)

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Geologia Samorządowa serwis informacyjno – edukacyjny PIG-PIB
w zakresie geologii, górnictwa, ochrony środowiska, administracji i przepisów prawa

13-14.10.2021 r. Praktyczne aspekty projektowania prac geologicznych
i wynikający z nich obowiązek przedkładania informacji geologicznej

Dziękuję za uwagę.

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Geologia Samorządowa serwis informacyjno – edukacyjny PIG-PIB
w zakresie geologii, górnictwa, ochrony środowiska, administracji i przepisów prawa